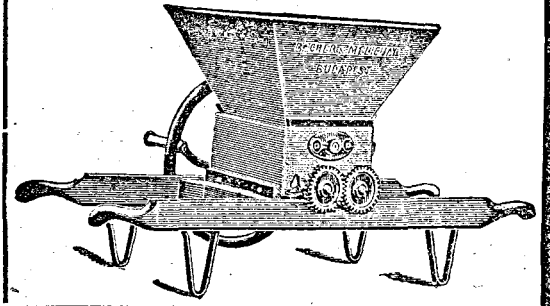
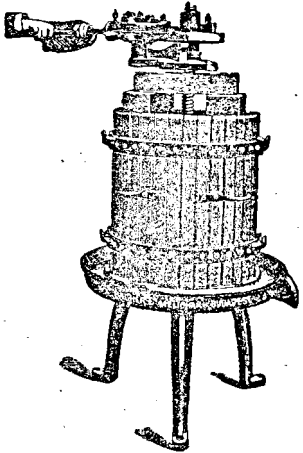

ERDÉLYI GAZDA

„MABILLE“ ÉS „EXPRESS“

SZŐLŐPRÉSEK,
= legújabb szabad. kuphengeres =
SZŐLŐZÚZÓK

1266.

a legtökéletesebb és legjobb kivitelben, a legnagyobb munkaképességgel,
olcsó ár s kedvező feltételek mellett.

Addig mig borpréseimet meg nem
tekinti, szükségletét ne fedezze.

SZÜCS ZSIGMOND
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Bérelni óhajt

200—300 k. hold területű

birtokot

megfelelő tőkével rendel-
kező okleveles gazdatiszt.

Előnyös fekvés (vasúti állomás
közelsége) megkívánatlik.

Ajánlatok az „Erdélyi Gazda”
kiadóhivatalába, Kolozsvár, Pe-
tőfi-u 7. szám alá kéretnek.

1600.

BABÓS és TÁRSAI

vaskereskedése KOLOZSVÁRT, Deák-Ferencz-utca 25. szám.

A nagyérdemű gazdaközönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünkbe
újabbán egy nagyobb összeget fektettünk be és raktárunkat megnagyobbítottuk,
ennélfogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy nagyrabecsült vevőinket
gyorsan és pontosan a legjutányosabb árak mellett szolgáltatjuk ki.

Raktáron tartjuk mindazon cikkeket, amelyek egy gazdaságban szüksé-
geltetnek, u. m. Gazdasági gépek és eszközök, Kudsiri-rudvasak,
vaslemezek, építkezési vasgerendák, Konyhaberendezési cikkek,
Kötél és lánczárak, Beocsini-Cément, Gipsz, nádfonat, Carbolineum,
Kátrány, mindennemű Festékárak, Gépszíj, Gépolaj, Gépszir, Kocsi-
kenőcs, Mécsolaj, Rézgálicz, Raffia háncs, Aszfalt és elszigetelő-
lemezek, Kovács-szén, Kox és Faszén, Fleischmann-féle szabadal-
mazott tejkannák stb.

Gazdasági gépekről árjegyzéket díjmentesen küldünk.

1473

Telefon szám: 351.

Telefon szám: 351.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, minden növény-
nek legjobb és legolcsóbb foszforsavas
műtrágyája. — Kivánatra szakmun-
kákkal és árajánlattal készségesen
szolgál: 1511

Stern Marke

Kalmár Vilmos,

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin
magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

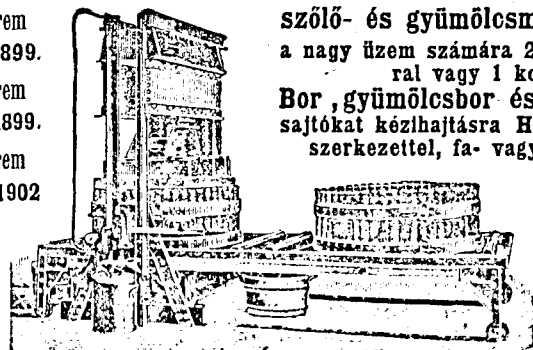
Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budap. 1899.

Arany érem
Pozsony 1902

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtólásra
a nagy üzem számára 2 kitalható kosár-
ral vagy 1 kosárral.

Bor, gyümölcsbor és gyümölcsnedv-
sajtókat kézhajtásra Heroulesnyomóerő-
szerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és

szőlő-örlöket,
hogyózó-
gépeket,

Gyümölcs-aszáló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett,
mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II/1.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejékorán
kéretnek 1679

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Lótenyésztési politika. *Pálffy Gyula*. 497
A méziszaptrágyázásról. *Erdélyi Gazda*. 499
Fontosabb problémák a gyümölcsstermelés te-
rén. *Skillmann H. William*. 499

Tárca:

- A japáni mezőgazdaság. (Vége.) *P. J.* 498

Kisebb szakközlemények:

- A rétek meszezése. — A tejhozam emelése jó
ivóvízzel. *Dr. E.* — A tej ízére, színére és
szagjára a különböző takarmánynemek
egyenlőtlen befolyást gyakorolnak. — Komló-
tisztogatás. *Csérer Lajos*. 500

Vegyes közlemények.

- Szólészeti tanulmányút Erdélyben. 501

Hirdetések

Lótenyésztési politika.

Azt olvasom egyik lapból a napokban, hogy ez és ez az úr állattenyésztési politikájával ilyen meg olyan eredményt produkált.

Mondhatom, hogy szeget ütött a fejembe ama kifejezés éppen most, amikor faji politika, nemzetiségi politika, merkantill-politika, sőt rabulisztikai politika is létezik és gyakoroltatik is.

Az állattenyésztési politikát illetőleg egyéni nézetek, sajátos felfogások, kisebb köröknek és csoportoknak speciális érdekei játszhatnak közre és azért ilyen fajta politika útját csak országos tekintélyű szakember részéről láthatom jogosultnak, ha adandó alkalommal e téren programjával harcba száll és ideáit alapos argumentumokkal, mint a nagy közügynek egyik szervét meggyőzően előadja és annak támogatására pártot nyer a maga részére.

Az ország nagyobb gazdasági, állattenyésztési, stb. egyesületei képezik ezen politika fajtájának parlamentjét. Ezekből indul ki egy-egy eszme és mondhatom, még pedig szomorú tapasztalatok után, hogy sok egészséges állattenyésztési politikai jó eszme talált már azokban a parlamentekben süket fülekre vagy ha meghallgatásra is talált, sőt határozatba is ment egy ideának a végrehajtása, a kiküldött bizottság kereke valahol kátyuba talált és ott veszett.

Jellemző tünetek ezek a magyar ember könnyű lobbanékony természetének megvilágításához és ahhoz, hogy még mindig Keltnek ékes (de nem mindig értékes) tarkabarka tünde csereberéin pillanatra fellángol, azután meg feledve minden, az impressziók hatása alatt, újabb szemfényvesztő képeknek megalkotásán töpreng.

Igy vagyunk a közigazgatás terén felmerülő terveknek keresztülvitelével is. Remek eszmék, elragadó perspektíva, kitűnő szónokok előtérben, izletes banket és émelgítő katzenjammer. Ebbe ful bele a legszebb eszme is. De az úgynevezett politikai csömör is elfogja a kiküldött végrehajtó-bizottságot, mert az előadók oly készen kidolgozott, mondjuk állattenyésztési politikai eszmét állítanak ki megvitató tárgyaképpen, hogy azt immár legfennebb csak dicsérni avagy lerántani szükséges.

Persze, ha jó kiadós esők vannak, a gaz-

dasággal foglalkozó résztvevők jó hangulatban találtak és dicsérő epithetónokkal halmozzák el az előadó javaslatát. Jegyzőkönyvileg elismerésüket fejezik ki a lelkes és praktikus munkálkodás felett. A banketten is agyon-dicsérik ugyanígy, hogy mikorára a határozat végrehajtásába kellene fogjon az a kiküldött bizottság, már kész a politikai csömör. Annígyra el van csépelve a kérdés, hogy unostig nyakig vagyunk vele és azt látjuk előre, hogy ez is csak aféle keleti szemkáp-ráztató, de értéktelen tarkabarkaság.

Nemsokára össze fog ülni anketezni egy országos bizottság a lótenyésztési kerületek beosztása, valamint a lótenyésztés terén szükségessé vált reformok megbeszélése céljából.

Igen nagy horderejű és mondhatni, hogy országos érdekű állattenyésztési politikai kérdés lesz az, melynek sikeres megoldásához csak kitartást kérünk.

Bizonyára sok életrevaló eszme fog röpködni ott a levegőben, de belefog vegyülni abba igen sok ellenzéki apróbb érdekhang is — habár kívülről is. Mert valahányszor lótenyésztési kérdés merül fel Magyarországon, mindig feldobog a magyar ember szíve, szeme pedig felragyog büszke öntudatában annak, hogy a mi lovaink páratlanok a világon. No hát, ne vétessék zokon az őszintéskedés, de „magyar lótenyésztésről“ szó itt nálunk nincsen.

Az angol nemzetnek van „angol telivér“ lova, a muszkának van „Orlowja“, az arabnak van „arabs telivér“ lova és így tovább, de a magyar nációnak nincs még speciál „magyar telivér ló“-va abban a nagy állattenyésztő országban, ahol immár „cigányló“ is nagyon.

Kérem a mélyen tisztelt olvasót! A mikor én ilyen merész állítást kockáztatok meg, akkor kezemet a szívemre tettem és jól körültekintve mondtam ki azt, amit tudva gondolok. A speciális és vérbeli igaz fajtájú magyar embernek fajbéli tulajdonai, szóval jellegzetessége van. Hadakozó természetű lovagi nép volt, de nem ló nélkül mindenha!

Rengeteg kopárjain és erdősegein nomád módon vadászatból éltek eleink és pedig ezen „gazdasághoz“ gyorsan repülő agarakat használtak fel, amint a néhai való jó Tinódi Sebestyén is megénekeli; tehát lovas vadászatok

Jobb
és megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

Az aratási és cséplési Árjegyzékünk

megjelent és azt kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük. 1006

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

voltak divatban hajdanában és hogy még zabot is adtak a vendég lovának:

*„Az mely vrhoz megyóc sokszor meg hagyac
Magam louam abrakat benón meg agyac.“*

Bizonyára volt a büszke magyar nemzetnek vagy annak az örökké viszálykodó nemzetségeknek is maguk lovuk. A magyar embernek ismert büszkesége nem engedte, hogy ő más nációnak valamijével is brillirozzon, megsült ő a saját zsirjában örökké. De ha visszamegyünk a népvándorlás idejére és éppen a magyarok bejövetele felett eszmélődünk, rájövünk arra, hogy tulajdonítsunk a magyarnak egy olyan lófajtát, a milyen az ő temperamentumának és szükségletének éppen megfelelt. Azért ragaszkodom úgy ahhoz a legrégebb időpontunkhoz, tehát a népvándorlás dátumához, hogy világosabban álljon előttünk azon föltevés, mely szerint a magyar nem szorult egyik-másik nációnak holmijára, mert az abban az időtájban az idegen népekkel való örökös kocódás folyamán képpen lehetetlen is volt. Örökös háboruszkodás és belvillongás tette jellegzetessé a magyar nemzetet, legalább is ezt vallják elleneink és nagylelkűen hozzátoldják még azt is, hogy híres lovakon mesés „roszprádlit“ állítottak elé azok a „wilde matyären, betyären.“

Okvetlenül volt nekünk, telivér magyar lovunk és van jelenben is szunnyadófélben.

Hogy a valódi erdélyi lovat felismerték és az állam által felkarolva most ismét tenyésztetik, ez már elég bizonyíték arra, hogy ami igazán a miénk, az becses is és hogy van ember hozzá, aki felismerte a miénket és hogy azt ezutánra jobban megbecsülni óhajtja.

Hogy az úgynevezett „erdélyi ló“ miből van összetéve, azt azután csak vegykisérleti állomásokon szorgalmas analisateurök fogják

kimutatni, de hogy hippologus szem vállalkozzék arra magyar szívet és magyar ésszel, hogy pontosan megállapítsa ennek meg annak az idegen fajtanak a belejátszását, alig hiszem el. Az „erdélyi lónak“ sem a kinézése, sem a temperamentuma, sem természete nem hasonlít semmiféle más fajta lóhoz. Az arabshoz hasonlít ezért, a nápolyihoz azért, az angolhoz amazért, de ha ezeket a hasonló apró jellegeket összevetjük, olyan egész jön ki, hogy nem állja meg föltevésünk a helyét; vagyis kiderül, hogy azok nem állíthaták elé az „erdélyi lovat“, mert az olyan sajátos valami. Itt nem hagyhatom felemlítés nélkül, hogy ez az én saját egyéni nézetem afelől az „erdélyi ló“ felől, a melyet én annak ismerni és annak tartani helyénvalónak láttam.

Hát hogyha elismerjük az erdélyi „mókányló“ létjogosultságát és előnyeit, vagy tudjuk méltányolni, miért kell a „székely-ló“ előállítását török katonák csődör lovainak tulajdonítani? Hátha az isten adta csak az erdélyi gazdának az erdélyifajta fehér szarvasmarhát, miért ne adott volna neki legalább is olyan jó hegyi lovat, mint amaz ország rész határán burszánkódó mokányoknak a mokány lovat?

A magyar annyira izolálta magát a legősibb időktől kezdve minden más nációtól, hogy nem keveredett; idegen szokásokat fel nem vett, gazdasági ügyekben pedig senkit nem utánozott, szóval ami idegen volt, azt be nem vette. Saját egyéni nézetemként most már azt állítom, hogy a „székely ló“ is egy önálló specificum, egy különleges lófajta, a melyik sem arabs, sem török, sem mokány, hanem ősidőktől fogva u. n. „székely-ló“, amely annak tartatik.

Ha nem állaná is meg kijelentésem komolysága szakkörökben a helyét, az idők már odaérlelték a kérdést, hogy beszélhetünk ezek-

ről a lófajtáról, mint ilyenekről. Ha az állam maga óhajtja az „erdélyi ló“ és „székely ló“ továbbtenyésztését feléleszteni, akkor eo ipso az a felfogás uralkodik az illetékes körökben, hogy az az „erdélyi ló“ és az a „székely ló“ egy külön és önálló lófajta, melynek fentartása, továbbtenyésztése, megbecsülése követelménye igényeinknek. Követeli a magyarság gazdasága, a magyarság közlekedésügye, sportja luxussa és — büszkesége is.

Tehát károsnak látom lépten-nyomon hangoztatni, hogy az „erdélyi ló“ ezekből és a „székely ló“ azokból a lófajtákból van előállítva. Az amugy is mind hipotézis, amit ha akarok elhiszek, ha nem, hát megtartom legfennebb magamnak a véleményemet, de hogy ezeknek a lófajtáknak multja, létjogosultsága ne lett volna és hogy sem jelene, sem jövője ne lenne és hogy a tenyésztés terén szerepet még pedig elsőrangú szerepet ne vihetne, a világpiacra előkelő helyet ne foglalna el, azt el nem hiszem.

Ilyen hangot provokált belőlem a napokban egy klikk, melynek tagjai lótenyésztéssel foglalkoznak, de vérereikben nem a mi vérünk csörgedez . . .

Kapóra jött, mert elmondhattam itt ennek a lapnak hasábjain is azelőtt, mielőtt a lótenyésztésügyünket reformáló és kerületeket megállapító anket összeül — nézeteimet.

Én ismerek u. n. „magyar lovat“ is, az is létezik. A „magyar parlagi ló“-anyag után felépített tipikus egyedek feltalálhatók még egyes vidéken, egyes tényészetben. Az a „magyar parlagi ló“ véret, inaltságát és csontozatát tekintve „nagynevű elődökre hivatkozhatnék“, ha el tudná azt is mesélni, hogy évszázadoknak zivatarja minő csapásokat mért ő reájuk is.

Ugy szeretném, ha a külföldön szereplő

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

A japáni mezőgazdaság.

(Vége.)

4. A parasztság helyzete.

A japáni nép és állam jövőjére elsőrangú tényező, hogy a lakosság oly jelentékeny része él a földmívelésnek. Nagy jelentőségű e körülmény különösen a véderő nempontjából, hiszen ismeretes, hogy a legjobb katonák azok, kik a földmívelésnek élve úgy szólván az anyaföld keblén nőnek fel. A földmíveléssel foglalkozó lakosság különben is a legnagyobb erőreservoir, melyből a nép rétegei táplálkoznak és felfrissülnek, megelevenednek — hiszen ismeretes, hogy a földmíveléssel járó nyugalom edzi és nemzedékeken át emeli az idegek épségét, míg az a városi foglalkozás izgalmi mellett pár nemzedék alatt már szétroncsoldik, tönkre megy.

Épily kedvező tényező Japán jövőjére az, hogy az áldás nem hull a nép ölébe, mint égből a manna, hanem nagy munkával, verej-

téssel kell megszolgálni minden falatot. Spárta harciválósága némelyek szerint abban leli magyarázatát, hogy a silány talajjal való küzdelemben a nép kényszerült megfeszíteni minden erejét. Így akarják megmagyarázni némelyek a brandenburg porosz állam kiválását is, mondván, hogy a sivar homoktalajon „a római szent birodalom porzótelepén“ megéledt, erőt és szívóságot nyert egy néptörzs, léteért folytatott küzdelemben. Nem okvetlen következménye ennek egy nép nagyra hivatottsága, de mindenesetre — kiváló emberanyag áll derék csapatvezetők, bölcs és erélyes államférfiak erős kezében.

A parasztság socialis helyzete nem a legkedvezőbb. Ennekelőtte a földadó volt a főadónem. A mikádó uralmának helyreállításakor bekövetkezett változások és reformok egyszerre sok pénzt emésztettek meg, minek legelső következménye a földadó rendkívüli emelkedése lön — szorongatott helyzetbe taszítva sok munkás földmívelőt. Ennél is súlyosabb csapás volt a földmívelőkre minden érték és ár hirtelen hanyatlása, mi az állam pénzvizonyiaval s az abban bekövetkezett változással ösz-

szefüggésben állott. Csak természetes, hogy a termény- és trágyakereskedők szinte uzorszerűen aknázzák ki a helyzetet. Ehez járul, hogy a természetbeni adózást pénzbeli váltotta fel, az ingatlan földbirtok, melyet eddig megtámadhatatlan tulajdonjogi biztosítékok sáncoltak körül, eladhatóvá, ingóvá vált, mint minden áru. Érthető ezek után, hogy a birtokviszonyokban nagy változások állottak be, megindult a föld az emberek talpa alatt. Némely vidéken a birtokos személyváltozások szinte aggasztó jelleget öltének, még inkább pedig a parasztság eladósodása. A birtokviszonyokban beálló személyváltozás magában véve még nem szerencsétlenség, ha az új birtokos jobb gazda, mint a régi és a birtokbafektethető megfelelő tőkével rendelkezik. Ám Japánban lépten-nyomon azzal a jelenséggel találkozunk, hogy a földbirtok városi tőkepénzesek és kereskedők kezébe megy át s a paraszt örökölt birtokának zsellére lesz. Így fejlődik egymás rovására két társadalmi osztály: egyfelől a zselléréké, kik nyomoruságos viszonyok között tengődnek, másfelől a városi birtokosoké, kik természetesen törekszenek zselléreik kiszipo-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

„matyár-pferd“ nem úgy láttatnék ott, mint magyar szénán felnőtt angol telivér, stb. ló, hanem mint „matyár-raçe“.

Igy gondolom ki magamnak én a lótenyésztési politikát, ha azt nemzeti politikával jól föleresztve kezdjük meg úzni és leszűrvén az igazságokat, megtartjuk magunknak, ami a miénk.

Pálffy Gyula.

A mésziszaptrágyázásról.

A székelyföldi ministeri kirendeltség abban a hasznos munkásságban, melyet a székely mezőgazdaság fölségítésére végez, kiterjeszti figyelmét mindenre, ami a székelyföldi gazdák tudását és jólétét gyarapíthatná. Ennek a figyelemnek jelét láthatjuk abban is, hogy szerkesztőségünkhöz fordult azon megkereséssel: ismertetőnk a cukorgyártás mellékterményének, a *mésziszapnak* trágyahatását, az azzal való trágyázási módot és beszerzési forrásait. Ezen megkeresésre a kirendeltség vezetőjének azon észlelete adott impulzust, hogy gazdáink a könnyen megszerezhető, sőt díjtalanul rendelkezésre álló trágyaszereket sem alkalmazzák s így például a *marosvásárhelyi cukorgyár részvénytársaság* az évenkénti gyártástól visszamaradt mintegy 30,000 métermázsa mésziszapkészletét *teljesen díjtalanul* hajlandó az erdélyi gazdaközönség rendelkezésére bocsájtani és még sem akad birtokos, aki azt igénybe vegye.

Megragadjuk ezt az alkalmat és elmondunk egyet s mást a mésziszapról és az azzal való trágyázás módjáról: talán megösmerve ezt a trágyaszert, gazdaközönségünk hasznára fogja fordítani annak ma reá nézve elkallódó nagy mennyiségeit.

A mésziszap 21% szénasavas mész, 15% szerves-anyag, 0.5% foszforsav és 0.2% nitrogéntartalmával értékes trágyaszert képez, mely különösen mészszegény és nehezebb talajokon igen jó hatású. A mésztartalom adja meg főleg értékét, mert a benne levő szerves anyagok mennyisége nem oly nagy, hogy erre irányadó lehetne. A cseh- és morvaországi

cukorgyáraktól mésztartalom és a kereslet szerint 30—60 fillérért veszik a gazdák a mésziszap métermázsáját. Magyarországi cukorgyárak 2—8 fillérért adják; de miután a szállítás költségei túlságosan terhelnék, csak a cukorgyárakhoz közeli gazdák veszik.

A mésziszappal való trágyázás úgy történik, hogy a tél folyamán a szántóföldre hordják ki, ott kis kupacokba rakják és hagyják tavaszig, vagy pedig mindjárt szétterítik. A téli fagy hatása alatt a nedves csomók szétmállnak és inkább poralakú, laza elszórható tömeggé alakul át az egész, amely azután tavasszal könnyen egyenletesen elosztható. Tavasszal azután, nagyobb hatás okáért sekélyen alászántják, beextirpálják, vagy jól aláfoszolják. De ha a viszonyok úgy kívánják, le lehet rakni a mésziszapot nagyobb rakásokba, dombra, az ősszel mésztrágyázandó föld szélén.

Lóherésekre is, amennyiben az szárazabb természetű, mindjárt rá lehet hordani és egyenletesen elosztani a mésziszapot, anélkül, hogy a lóhernővény kárt szenvedne, mert hiszen csak 21% szénasavas meszet ártalmaz. Megjegyzendő, hogy a mész nehéz talajon akkor a leghatásosabb, ha a talajkéreggel összekeveredik, illetőleg a földbe alászántatik. A lóherésnek boronálása az ilyen mésztrágyázás után tavasszal ajánlatos. Legjobb, ha a mésziszapot még a lóheremag elvetése előtt a földbe juttatjuk.

Hogy a föld tényleg megkívánja-e a mésztrágyázást, azt a gazda a kérdéses földnek sósavval való kezelésével állapíthatja meg. Ha erre a kezelésre pezsgés nem mutatkozik, akkor a talaj tényleg mészszegény és a mésziszappal való trágyázás eredményes lesz. Fekete, nehezen munkálható agyagos talajban a mésziszaptrágyázással nemcsak a mésztartalmat növeljük, hanem fizikai tulajdonságát is javíthatjuk és a növényi táplálóanyagokat föltárhathatjuk.

A mésziszappal való trágyázást úgy kell berendezni, hogy az vetés előtt sekélyen alá legyen szántva. Búzának ezzel való fejtrágyázása tehát gyenge eredményű lehet, eltekintve attól, hogy az őszi vetésre nehéz lesz kár

nélkül a mésziszapot elszórni. Ha őszi gabonát akarunk vele trágyázni, az mindig ősszel, a vetés előtt történjék.

Egy katasztrális holdra 50—75 métermázsa mésziszaptrágya számítható. Mészen szegényebb földeknél valamivel több is.

Erdélyi Gazda.

Fontosabb problémák a gyümölcs-termelés terén.

Minden lefolyó év teljesebb bizonyágot tesz arról, hogy a gyümölcsstermelés csak oly gazdák vezetése mellett folytatható helyesen és jövedelmezően, kik azzal szakszerűen foglalkoznak és azon helyzetben vannak, hogy ezen termelési ágának a szükséges figyelmet teljes mértékben szenteljék. A gyümölcsstermelésnek régi, gondtalan és hanyag módja immár lejárt magát, mert azzal ma már csak oly termés érhető el, melynek vagy nincs vagy igen kevés a kereslete. Az elhanyagolt gyümölcsösök csak kevés értékkel bír a tulajdonosára nézve, fészekhelye a rovarbetegségeknek és ezáltal veszélyeztetnek a szomszédok gyümölcsösökterjei is, akik ezen rovarcsapások elhárításán fáradoznak. E tekintetben igen ajánlatos egy oly törvény sürgős életbeléptetése, mely a gyümölcsfák tulajdonosait kötelezi, hogy lehető tökéletes módszereket alkalmazzanak a kártékony rovarok leküzdésére, melyek gyümölcsöseiket megtámadták. Ha ily természetű törvény jelenleg is érvényben van, úgy az aképpen egészítendő ki, hogy állami szervek által annak végrehajtása biztosíttassék. Amint senkinek joga nincsen arra, hogy másokat megkárosítson, éppen úgy az sem engedhető meg, hogy valaki rovarokat tőrjön és tenyesszen saját földjén, melyek akadály nélkül átszaphatnak szomszédjainak kertjeire.

A gyümölcsstermelőket érdeklő legfontosabb kérdések egyike az, hogy miképpen és hol eszközöljék legjobban gyümölcsöiknek eladását, mert épp oly fontos a gyümölcsnek előnyös értékesítése, mint annak termelése. Tudvalevőleg nagyobb vásáraink piacai gyakran túl vannak halmozva gyümölcsössel és

lyozására. A haszonbér rendszerint meglehetősen magas, és többnyire nem pénzfizetésben, hanem részfizetésben van megállapítva. A részfizetés — mint az még sok helyütt, így Olaszországban és Arábiában is szokásban van — a termékek egy részének a tulajdonos kezére való kiszolgáltatásában áll. Japánban többnyire a rizstermést tartozik a zsellér a tulajdonosnak beszoolgáltatni, míg az egyéb termékek őt illetik. Ma a tulajdonosok és zsellérek között Japánban még meglehetősen patriarchalis viszony áll fenn — de az idő lassan saját képére változtatja ezt a helyzetet.

A Japáni mezőgazdaság ismerői a városi tőke elhatalmasodásában és az eddigi birtokosok zsellérré vedlésében komoly veszedelem képét látják: Fesca e kérdésről így ír: A nagybirtokosok azon osztályának keletkezése, melynek tagjai jobbára nem mezőgazdák s birtokaikat úgy harácsolták össze, hogy tőküket kölcsön alakjában földbirtokokra fektették, igazi szerencsétlenség a mezőgazdaság fejlődésére, mi előbb-utóbb, de okvetlenül súlyos krízishez vezet. A tulajdonos többnyire nagyobb hasznot élvez, mint a gazdálkodó zsellér, mert szomorú kényszerűség hajtja ezt az elszegényedett zsellér népet igába, hogy bár talán a legalacsonyabb, de annyira nélkülözhetetlen bérért vállalja a munkát.

A japáni mezőgazdaság technikája is állandó átalakulásban van. Mint említettük is már, — a kormány jó pár év óta minden lehető elkövet, hogy a japáni gazdák is javukra fordíthassák az európai okszerű művelés vívmányait. Gazdasági tanintézeteket állított fel és költséget nem kimélve, felszerelte taneszközökkel, áldozatot nem ismervé — benépesítette kiváló európai tanerőkkel. Hozatott gazdasági gépeket, eszközöket, kísérletezett az állattenyésztés javításával, fellendítésével, ám, főképpen eleinte, sehogy sem akart mutatkozni a kívánt eredmény.

Liebscher írja, hogy a hatóságok a mezőgazdaság — mint állami fő jövedelmi forrás iránt mindenütt a legnagyobb figyelemmel viseltetnek. A tokiói kormány rendelettel kötelezte a kerületeket, hogy létesítsenek múzeumokat, hogy így — belépődij nélkül — lehetővé tegyék a közönségnek az ország termékei fölötti áttekintést. E múzeumokat — írja Liebscher — a kormány Tokióból gazdagon ellátja európai gazdasági eszközökkel, oktatási célokra szolgáló falitáblákkal, minő pld. a selyemlepke vagy a méh kifejlődési folyamatát ábrázolja; minták, különböző ország-részek ipari termékeit összehasonlító gyűjtemények és talaj- és kőzetpróbák sem igen hiányoznak e múzeumokból.

Nem lehet tagadni, hogy e múzeumok a nép mezőgazdasági képzésére jelentékeny tényezőkkül hivatottak, ami teljes elismerésre méltó s ennek érdeméért szívesen észrevételül hagyunk némely tökéletlen és hibás apróságot. A berendezések közül kiemeljük, hogy egy miniszteri rendelet a kerületeket kísérleti földek kihalására kötelezi, melyeken új terménynemek művelési módját, európai és amerikai gazdasági eszközöket, művelési módokat lehessen bemutatni. Félreismerhetetlen, hogy ez intézkedésből a japáni mezőgazdaságra nagy haszon háromolhatna s e kísérleti telepek nagy látogatottsága, mi nekem minden látogatásom alkalmával feltűnt, élen bizonyítja, hogy a japáni parasztban van érzék és hajlam a haladás, tanulás iránt, de észleletem szerint a látogatók minden jó szándéka hajótörést szenved a bemutatók hallatlan közönyösségén. Ez a népség nem érdeklődik, nem törődik a rábizott dolgokkal, hanyagságuk folytán minden össze-visszahányva hever és tönkremegy. Az idegenből, Amerikából, Európából hozatott, vagy hazai, tokiói, sapporói nagy gépgyárakban készült modern vasekék és egyéb gazdasági eszközök papirtekercsekbe csomagolva, úgy állanak a múzeumban, mint ahogy a vasúton érkeztek, a kísérleti földek pedig japáni művelési mód

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

egy központokba tömörülnek az áramlatok mindenfelől; ez pedig nem helyesen van így. Ha gyümölcsünk forgalomba hozatala rendszeresebben történne, csak keveset hallanánk túltermelésről és túlhalmozott piacokról és teljesen kielégítő árak volnának elérhetők. Gyümölcsünkre elég fogyasztó van, a kereslet is ennek megfelelő és hogy mégis panaszkodni hallunk túlhalmozásról, ezen csodálkozunk nem lehet, ha tekintetbe vesszük azon tény, hogy van számtalan város, hol jó gyümölcs egyáltalában ismeretlen és hogy gyakran közvetlen szomszédságunkban vannak kisebb városok, melyekben jelentékeny szükséglet mutatkozik gyümölcsben és jó árak is biztosíthatók volnának, de mi azokat teljesen figyelmen kívül hagyjuk. Tapasztalatból tudom, hogy a gyümölcs forgalomba hozatalának helyes alapra fektetése nehéz probléma de meg vagyok győződve, hogy állhatatos és a helyes irányban mozgó intelligens munkával a közel jövőben, e tekintetben nagy eredmények lesznek elérhetők. Alig ismerem egyébiránt oly kérdést, amely nagyobb mértékben érdemelné meg gondoskodásunkat és figyelmünket, mint ezen probléma.

Évvel szoros kapcsolatban van a vasúti szállítás jelenlegi díjszabása. E részben egyes vidékek nagyon igazságtalan bánásmódban részesülnek. Távol eső vidékek, melyeknek kedvezőtlen fekvéséhez gyakran még az is járul, hogy a talaj nehezebb munkát és nagyobb költséget igényel, gyakran aránytalanul nagyobb díjakkal vannak terhelve, mint a közelebbi és termékeny vidékek, vagy pedig megfordítva, nem ritkán a piacokhoz közel fekvő, de kevésbé termékeny vidékek aránytalanul drágább díjszabással vannak sújtva, mint a messzebb fekvő, de termékenyebb és így olcsóbban termelő vidékek. Nem arról van itt szó, hogy termelőtársainkra nagyobb teher rovasék, hanem egyszerűen arról, hogy igazságosabb bánásmódban részesüljenek azok, kik szükségképpen nagyobb költséggel és több nehézséggel kénytelenek gyümölcsstermelést folytatni.

Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy egyes vidékekről a gyümölcs nagy tökeorga-

nizációk révén hozatik forgalomba, amelyek mindenféle engedményeket élveznek és gyakran rejtett, illetve közvetett módszereket is vesznek igénybe, még pedig a többi termelővidékek rovására. A társadalmi szakintézményekre ez szemben az a kötelesség hárul, hogy véleményüket és kívánásaikat haladéknélkül a törvényhozás tudomására hozzák azon célból, miszerint azok a legközelebbi törvényhozási munkálatoknál érvényesülést nyerjenek.

Nem lehet megfedkezünk a munkaerő hiányáról sem. Egyes helyeken a termés nagy része elvész, mert nincsen elég kéz arra, hogy az idényben a szedés teljesen keresztülvitessék. Ezen kérdés megoldása ugyan nehézséggel jár, de azért mégis könnyebb, mint sem gondolnánk és e részben rámutatok azon körülményre, hogy egyestermelő vidékek lakói teljesen kereset ésmunka nélkül szűkölködnek oly időben, midőn más vidéken a munka elvégzése éppen a legnagyobb erőmegfeszítést igényli. Itt tehát csak okos szervezés szükséges, hogy a bajonkielégítő módon segítve legyen.

A gyümölcsstermelésnek ujabban legnagyobb csapása a rovar pusztítás. Az eddig megvitatott és alkalmazott ellenszerei csak részben elégitették ki a gazdákat és nem alkalmazhatók sikerrel minden viszonyok között, sőt némelyek, saját szomorú tapasztalataim szerint, egyenesen megtámadták magukat a gyümölcsfákat, így pl. a higitatlan olajok és a tulságos füstölések. Elismerem, hogy a tudomány emberei rendkívül jó szolgálatokat tettek nekünk, mindazonáltal el nem vitatható, hogy buzgó törekvéseik közepette gyakran helytelen következtetésekre jutnak és ezekből folynak azután téves nézetek és módszerek. Így a füstölést, melynek bizonyos körülmények közt szívesen elismerem előnyeit is, kötelezővé tenni a rovarpestis leküzdése érdekében, határozottan helyteleníteni kell, mert igen gyakran sokkal nagyobb vele a kár, mint az előny.

A csomagolás kérdésére nézve meg vagyok győződve, hogy egy általánosan elfogadott mérték és forma rendkívül jó szolgálatot

szertint vannak a hivatalnok urak számára főzélékneműekkel, mi-egyébbe beültetve, vagy pedig olyan tessék-lássék gazdasági kísérletek színhelyévé téve, melyekről jobb nem beszélni. Amily életre való a kormány ez intézkedéseiben nyilvánuló eszme, amely hasznos lehetne az helyes vezetés, ellenőrzés mellett a japáni mezőgazdaságra, úgy egyelőre éppen az ellenkezőről, arról győzik meg ez intézmények a parasztokat, hogy az ó-japáni művelés sokkal különb, mint a modern, azaz a kísérleti te- lepeken modernül bemutatott művelés."

Liebscher észleletei óta e körülmények bizonyára javultak már s van is adatunk arra, hogy Japánban az európai kultúra mindinkább tért hódít, így álljon itt az a tény, hogy 1891-ben 880,000 márka, 1902-ben pedig már 12 millió márka volt a trágyaül Japánba szállított foszfátok értéke.

Japán már nem elszigetelt állam, mezőgazdasága sem szorítkozhatik csupán a szükséglet fedezésére, hanem a világpiacon kell fordítsa figyelmét, küzdenie kell úgy a mezőgazdának, mint az iparosnak a külföldi versenyyel. A japáni mezőgazdaság alkalmazkodni fog a változott viszonyokhoz, mire tág

tere van, mert teljesítő képességének határától még igen távol áll. Nagy, töretlenül fekvő területek állanak még a szántóföld-kultúra terjeszkedésének rendelkezésére, távoli vagy terepnehézségek miatt nehezen megközelíthető területek várnak legeltetésre. Nyáron e területeket a tengeri éghajlat, gyakori esőzés következtében hatalmas — gyakran embermagos — fürengetegek borítják, melyek ugyan minőségileg alárendeltek, mert túlnyomó a savanyúfü és kakanemű, de ha e füveket leégetik, a hamu közül sok értékes takarmány-növényt lehet legeltetni. Ezzel karöltve be kell következnie az állatállomány, különösen a szarvasmarha gyarapításának, hogy a tevékenyebb mezőgazdasághoz szükséges trágya kéznél legyen. A mezőgazdasági technika vívmányai, jobb gépek és eszközök, okszerű trágyázás és vízlevezetés természetesen csak a nagyobb gazdaságokban érvényesíthetők sikerrel, de egyet-mást e tényezőkből is hasznukra fordíthatnak a kisgazdák, ha többekkel társulva értelmes vezetés alatt szövetkezetekké egyesülnek.

P. J.

tenne. Ennek elérését, úgy látszik, szintén csak a törvényhozás lesz hivatva biztosítani. A csomagolás legyen akár kosár, akár láda, akár hordó, de minden körülmények között egyöntetű legyen. Ezáltal nemcsak azon veszteségek volnának elkerülhetők, melyeket az eladók a különböző formájú csomagolások versenyében szenvednek, hanem a vevő is mindig tisztában volna a bárhonnán jövő gyümölcsküldemények mennyiségével.

Mindezek felül fontos, hogy a legnagyobb gondal viseltessünk gyümölcsünk minőségének fokozására, miáltal termésünknek keresletét igen jelentékenyen emelhetjük. A gyümölcsstermelési és általában gazdasági társulatok minden eszközzel magasabbra álló termelési módszerek terjesztésére kell hogy buzdítsák a gazdákat, még pedig nemcsak a gyümölcs termelése, hanem csomagolása és piacokra hozatala tekintetében is. Egy csomag rosszabb minőségű gyümölcs nemcsak ugyanily mennyiségű jó minőségű gyümölcsöt szorít ki helyéből, hanem természetszerűleg lenyomja a keresletet is.

Végül igen nagy súlyt kell fektetnünk az összes szakszervezet közötti baráti viszony fejlesztésére. Minél szorosabban érintkezünk, annál jobb mindegyikünkre nézve; új eszméket, új módszereket nyerünk. Az értelmek és tevékenység egysége határozottan jobban biztosítja az általunk kívánatosnak tartott változások és előnyök elérését, mintha egyedül külön-külön dolgozunk. Társadalmi érintkezés elősegíteni fogja nemcsak a jó társas viszonyt, hanem saját javulásunkat is.

Összefoglalásképpen el kell ismernünk, hogy sok akadály fekszik a gyümölcsstermelők útjában és nagy foku buzgalomra lesz szükségük, hogy azokat leküzdjék. De bármily sötéteknek is tűnjenek a felhők, nem kell pesszimistikusan felfogni a jövőt, mert a felhők mögött ott van a derű. A gyümölcsstermelés lehet és lesz is virágzó, és ha a kellő gondot és igyekvést tanusítjuk, akkor az aratás Istene munkánkat sikerrel fogja megkoronázni.

Skillmann H. William.

*

Ezt a cikket a nagy amerikai lapból, az „American Agriculturist”-ből ültettük át, mert az, amit a cikk írója mond, a mi gyümölcsstermelésünkre is több irányban találós. amit javasol, azt a mi gyümölcsstermelésünk föllendítésére is haszonnal lehetne megvalósítani.

Szerk.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ **A rétek meszezése.** A mész jelenléte nemcsak a humus-dús, hanem más talajokon is szükséges. A mészben szegény réteken könnyen képződnek ártalmas savak, melyek a jó füvek növekedését akadályozzák. Mész hiányában a rétet savanyu-füvek lepik el, a melyek pedig állatainknak csak hátrányára válhatnak.

Elegendő mésztrágyázás után a mész a savakat megköti, s a savanyu füvek az ilyen rétről csakhamar eltűnnek, s a jó rétifüveknek adnak helyet.

Igen nagy jelentősége van a trágyaül alkalmazott mész minőségének. Réteken nem volna helyes égetett meszet alkalmazni, mert azt egyenletesen szétszórni nehéz lenne, s ez

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Bemutatva lesz a nagyenyedi őszi kiállításon is! — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női **len és chiffon ingek**, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszterüen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

a levegőn csak hosszabb idő múlva alakulna át szénsavas mészsó. Tanácsosabb réteken mindjárt a szénsavas meszet alkalmazni, még pedig örölt márga alakjában.

Rétjavítási célokra célszerű alkalmazni a cukorgyári mészisaport is, a mely a mész mellett kisebb mennyiségben nitrogént, foszforsavat és szerves anyagokat is tartalmaz.

Az alkalmazandó mész mennyisége a réttalaj viszonyaitól függ.

A mész a talaj tevékenységét növeli, a kötött talajt lazává, a hideget melegebbé teszi.

A meszet a rétre száraz időben kell szórni és aztán boronálás illetőleg hengerezéssel kell elősegíteni a talajjal való keveredését.

Dr. E.

+ **A tejhozam emelése jó ivóvízzel.**

Dr. Heyken megfigyelései által arról győződött meg, hogy a tejhozam nagyságát nemcsak a takarmányozás és egyéb körülmények szabályozzák, hanem nagyban befolyásolja azt az itatásra használt víz minősége is. A kemény és vastartalmú ivóvíz a tejhozamot leszállítja, míg ha rendszeres, kifogástalan vizet használunk, a napi tejhozam 1/2 literrel is emelhető ugyanazon takarmányozás mellett. Ebből kifolyólag indokolt, hogy a gazda állatai részére is a lehető legjobb ivóvízről gondoskodják.

Dr. E.

+ **A tej ízére, színére és szagjára a különböző takarmánynemek egyenlőtlen befolyást gyakorolnak.** E tekintetben kedvező hatást tulajdonítanak a következő takarmánynemeknek: Különböző zöldtakarmányok, nevezetesen zsenge lóher, murokrépa, megdarált árpa, zúzott zab, búzakarpa és igen jó minőségű rizsliszt. Izrontók: a legtöbb gumós és gyökeres növény, mint a fehér cékla, kalarábé és ezek levelei, cukorrépa feje, keltorzs, nyers burgonya, bevermelt répvagdalkék, továbbá minden megromlott takarmány, penészes szalma és széna, beteg, rothadó gumós és répagyök növények, megromlott olajpogácsák, alacsony fekvésű sok zsurlófüvel, hagyma-neműekkel és tatarékával benőtt legelők. A következő legelőfüveknek van kedvezőtlen hatásuk a tej ízére:

a) *Hagymaízt* okoznak: *Allium Schoenoprasum*; *Allium ursinum*; *Alliaria officinalis*; *Taucrium scordium* és *Thlaspi arvense*.

b) *Keserű-ízt* adnak: *Artemisia absinthum*; *Gratiola officinalis*; *Medicago sativa*; *Tanacetum vulgare*.

c) *Mustárízt* adnak: *Brassica Napus* és a mustárneműek.

d) *Kellemetlen*, nem osztható ízt ad a *Matricaria chamomilla*.

e) *Nyúlós* a tej a *Pinguicula vulgaris*-től.

f) *Csökkentik* a tejhozamot a *Cyperaceák* és *Equisetaceák*.

g) *Vöröses* a tej színe *Rubra tinctorum* és az *Euphorbianeműek* élvezetétől.

h) *Kékes* tejet ad a *Butomus umbellatus*.

+ **Komlótszogatás.** Az 1904. év tavaszán az ország különböző helyein történt új komlóstelepítésekhez hazarészünk régi jóhírű kertjeiből ca. 150.000 db. dugványt ültettek el. Ezen új ültetvényeket múlt hóban megfigyelve, azt tapasztaltam, hogy a legtöbb kertben 15—30% más virágzású, más féleségű, tehát nem egyidőben érő komló dugványok küldettek. Ismétlem a minden nyáron szokásos felhívásomat, tisztogassuk meg komlóserteinket a más jellegű tökéktől. Legcélszerűbb most a termést leszedni s azonnal kiásni a tökéket, a gödör pedig maradjon tavaszi ültetésig nyitva. Viszont, feljárva komlókertünket, színes jellel jelöljük meg a legkiválóbb egyenlő jellegű tökéket s tavaszkor az ezekről szedett dugványokkal végezzük el a pótlást.

Csérer Lajos.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Szőlészeti tanulmányút Erdélybe.** A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete” Erdélybe szeptember hó második felében szőlészeti tanulmányútát rendez.

Ezen tanulmányút nemcsak Erdély legjelesebb szőlőhegyeire, az Erdély-Hegyaljára, az alsófehérmegyei és küküllői szőlőkre terjedne ki, hanem egyúttal alkalmat nyújtana a résztvevőknek, hogy Erdély fővárosát: Kolozsvárt, a régi püspöki várost Gyulafehérvárt, azután Nagy-Enyed, Segesvár nevezetességeit, a kolozs-monostori gazd. tanintézetet stb. megtekinthessék.

A tanulmányút útirányát nagy vázlatában már megjelölte a MSzOE.-nek a célra összehívott bizottsága, mit is az alábbiakban hozunk már most köztudomásra.

A találkozás Kolozsvártot lenne, minden valószínűség szerint 1905. évi szeptember hó 16-án este.

1. nap Kolozsvár nevezetességeinek, valamint a Kolozsvár monostori gazdasági tanintézet megtekintése; délután tovább utazás Gyulafehérvárra, hova este lenne az érkezés.

2. nap Gyulafehérvár város nevezetességeinek és környékbeli szőlőknek (Rózsamál), a püspöki szőlő és pincének stb. megtekintése, délután szőlészeti és borászati értekezlet tartása.

3. nap utazás Gyulafehérvárról kocsikon Sárd, Magyar-Igen, Czelná községekbe, hol már felújított s igen jól kezelt szőlők és pincegazdaságok láthatók.

4. nap Krakkó—Alsógárd—Nagyenyed felé kocsikon, esetleg Tóvisre menve részben

vonaton fog történni az utazás. Ezen útírány mellett „Erdélyhegyaljának” megtekintésre leginkább méltó része ejtetik útba.

5. nap Nagyenyedről Csombord, Miriszló, Csesztve, Marosujvár, Felsőujvár lesz megtekintendő és pedig a szőlőszet tanulmányozása mellett egyéb nevezetességek is, u. m. a marosujvári sóbánya stb.

6. nap vasúton Medgyes és Segesvárra, utóbbi helyre rendkívül regényes fekvéseért és a Teutsch cég borpincéinek megtekintése végett.

7. nap Medgyesről Zsidvére kocsikon, hol részben felújított, részben régi szőlők kezelése fog érdekes tanulmányt nyújtani.

8. nap Zsidváról Dicsőszentmártonba, hol értekezlet tartása után a tanulmányút véget ér.

A kirándulás tehát 8 nappal terjed a legváltozatosabb úti programmal, melynek összeállításánál a MSzOE. bizottsága azon volt, hogy az mindenkit minden kívánalmában kielégítsen. Amennyiben a résztvevni szándékozók abbéli kívánságukat fejeznék ki, hogy az ut 1—2 nappal megrövidíttessék, úgy a bizottság lehetőség szerint a programot ily értelemben meg fogja változtatni, mely esetben az útírány és a beosztás is megfelelő változást szenved. Az összes költségek a kiindulási helytől: Kolozsvártól a végpontig, Dicsőszentmártonig személyenként legfeljebb 80—90 koronát fognak kitenni. Ebben befoglaltnak nyolc napra az összes lakás-, ételmezési, vasúti és kocsiköltségek, tehát mindenről a MSzOE. előre fog gondoskodni azok részére, kik a tanulmányúton résztvevni óhajtanak.

Felhívjuk azért az érdeklődőket, hogy a menyiben ezen kiránduláson résztvevni óhajtanak, ebbéli elhatározásukat a MSzOE. igazgatóságának (Budapest, IX., Üllői-út 25.) legkésőbb j. é. szeptember hó 5-ig bejelenteni sziveskedjenek. Ugyanakkor minden résztvevő 20 K. foglalót; azok pedig, akik ezek közül a MSzOE.-nek nem tagjai, az előkészítési költségek fedezésére még külön 2 K. jelentkezési díjat (összesen tehát 22 K.-t) tartoznak be-küldeni.

A kiránduláson legfeljebb 30—40 jelentkező vehet részt.

— **Ösztöndíj gazdatisztek gyermekel részére.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Orsz. Egyesülete 5, egyenkint 200 koronás ösztöndíjat tűzött ki az egyesület tagjainak gyermekei, illetőleg az elhunyt tagok olgy átvái részére, akik középiskolai tanulmányukat jó sikerrel végzik. Folyamodni ösztöndíj-kért szeptember hó 15-ig lehet.

— **Székelgyűlés.** E hó 22-én tartja a Székely Társaságok Szövetsége rendes évi közgyűlését Sepsiszentgyörgyön. A részt venni

HALDEK

magnagykereskedése

— József főherceg 6 cs. és kir. Fensége udvari szállítója —

Budapest, Károly-körút 9. szám.

VESZ:

a legmagasabb napi árban!

a legmagasabb napi árban!

őszi borsót, őszi bükkönyt, szösös bükkönyt, baltacimmagot, fehér herét, vörös herét, lucernát, mindennemű fűmagot, stb. stb.

kívánók kedvezményes jegyet kapnak s kívánatra elszállásolják őket. E közgyűléssel kapcsolatban több kirándulás lesz a Szent Anna-tóhoz, Előpatakra, Tusnádra stb. Akik ezen kirándulások részletes programja iránt érdeklődnek, forduljanak Nagy Sándor dr. sepsiszentgyörgyi orvoshoz, mint a kirándulásokat rendező bizottság elnökéhez. A résztvevni kívánók jelentkezzenek Deák Lajos kir. tanácsos, szövetségi Elnöknél Maros-Vásárhelyen. Bejelentéskor tisztán, olvasható aláírás s a társadalmi állás megjelölése szükséges. Kapcsolatban kisebb kiállítás is rendez a sepsiszentgyörgyi Székely Társaság, melyen a Székelyföld gyári, kézi- és háziiparának termékeit mutatják be. A szövetség vezetősége Maros-Vásárhelyről e hó 21 én reggel 5 órakor indul vonaton. Csatlakozókat szívesen fogadnak.

Új állatbiztosító szervezetet a Székelyföldön. Kobátfalva, Bencéd, Csehétfalva, Kadács, Szentmihály, Tarcsafalva és Tordátfalva községek gazdakörei Kobátfalva központtal állatbiztosító és ezzel kapcsolatosan tejszövetkezet létesítését határozták el. A szövetség kölcsönösségen alapul. A nevelt községek gazdakörei szövetkeztek, hogy a sertések életét minden eshetőségre, a Magyar Kölcsonös Állatbiztosító Szövetkezet-nél biztosítsák. Az összehívott gyűlésen kimondották a tejszövetkezet megalakulását és rövid idő alatt működésbe is hozzák ezt. A tejszövetkezet útján a székely kisgazdák jó áron értékesíthetik tejtermékeiket és megvethetik alapját a mainál jobb irányú gazdálkodásnak. A székely kirendeltség munkája nyomán a tömörülés terén, különösen Udvarhelymegyében, igen szép jelenségeket van alkalmunk tapasztalni.

Újabb tejszövetkezetek Ez évben a tejszövetkezeti mozgalom nem oly élénk, mint az előző években. Az oka ennek a tavalyi takarmányhiány és az a körülmény, hogy a tejtermelők ma már mindig gyakrabban maguk is vállalkoznak tejszállításra és az ennek előfeltételét képező okszerű tejgazdaság berendezésére. Legutóbb Beszterce-Naszódmegyében Lekencén, Maros-Tordamegyében: Mezöcsóváson és Folyfalván alakult a földmivelésügyi miniszterium tejgazdasági felügyelőségének közreműködésével új tejszövetkezet.

A tenyészállatok kiosztása. A földmivelésügyi miniszter felhívta az állattenyésztési felügyelőket, hogy köztenyésztési célokra szánt és állami közvetítés mellett kiosztott apaállatok minősége tekintetében olyan állatok szereztessenek be, melyek ellen jogos panasz emelhető ne legyen. Inkább valamivel kevesebb számú, de jobb és kifogástalan minőségű apaállat osztassék ki. Így felette kívánatosnak mutatkozik, amennyiben ez a gyakorlatban lehetőségig kivethető, hogy csak tuberkulinoltáson átesett és arra nem reagáló tenyészapák osztassanak ki, a mint ezt az eljárást egyes felügyelőségek már eddig is sikerrel követték.

Komló. Dunántúlon már javában szedik, az Alföldön is megindult, sőt az erdélyi részekben is megkezdődött a válogatva szedés. A cseh lapok szerint Bajorországban nem lesz olyan termés mint tavaly, a bajor lapok szerint pedig a cseh termés nem lesz valami fé-

nyes. Tényleg itt az utolsó hírek szerint ismét nagy jégviharok jártak a saazi kerületben, úgy, hogy sok oszlop-sodronyvár össze is omlott. Nálunk az utóbbi esőzések sok jót tettek. Dunántúli komlóért 240—180 koronát fizettek a múlt héten, az ár tehát csendes javulásban van. A külföldön a nyári sör fogyasztása erős mérvű volt, és így a nyári komlót jó áron vették: nagyon ajánlatos az 5 kilós postacso magokban adagolni a komlót — amíg lehet!

Földbirtokok vétel, eladás, bérlet szempontjából szakszerű becsülését, üzemtervek, gazdasági ügykezelés berendezését, számadások felülvizsgálását s a helyi viszonyokhoz alkalmazott bevezetését s más gazdasági ügyekben alkalmoszerű megbízásokat szerény feltételekkel ellátással egy elméleti képzettség és hosszas gyakorlattal bíró gazda. Ajánlatokat »megbízható« címmel elfogad és közvetít az »Erdélyi Gazdatiszti Egylet« titkári hivatala Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz.

A

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.
4%-os és 4 1/2%-os
Záloglevélkölcsönök
nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámitási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönököt földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férőai adnak véleményt. (1001.)
A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséyműkövényc

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság
BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. leszámit. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a teleklönyvi kivonat és kataszteri birtokiv. VÁLTÓ kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek, KÖLCSÖNT sorsjegyekre értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl. Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen. Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.	GÉPOSZTÁLYA utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett: Gazdasági gépeket, Gépezőgépeket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egytamos acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészgépi berendezéseket, Szecsakavókat, Röpavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb. Tejgazdasági, baromfi-tenyésztés, gépek és eszközök, tejtételek, cukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése, Műtrágya, erlőtakarmányok, Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

— Pef (Porcellán emall festék.) Bessemer festék (védjegy üllő) Mezőgazdasági körökben már évek óta kitűnő hírnévnek örvendnek — Lutz Ede és Társa festékgyárosok által, Budapest, Or Nagy-utca 4. sz. — gyártott festékek és ajánlatosnak tartjuk ezen gyártmányokra e helyen is utalni. Pef (porcellán emall festék) minden célra alkalmas fényzsin, különösen olyan helyekre ajánlható, ahol súly fektetik csinos és könnyen tisztán tartható felületekre. Szeszgyárak, tejgazdaságok, gyümölcs-raktárak, éléskamrák, nemkülönbén gépházak, konyhák, closetek mázolására Pef nagyon alkalmas. Mint hogy porcellánhoz hasonló, kemény sima mázolata, piszok, házi és penészgomba képződését megakadályozza, amennyiben vízzel bármikor lemosható. Tekintve továbbá, hogy a Pef f e l eszközölt mázolatok hosszú évekig is eltarthatnak, az ár olajfestékkel szemben aránytalanul olcsó. Mint az a szakkörök ítéleteiből is látható, a Bessemer-festék (védjegy üllő) vasszerkezeteknél a leghatásosabb védelem rozsdá, továbbá időjárás és vegyi befolyások ellen. Hiszen ismeretes, mily károkat és kellemetlenségeket okozhatnak vasszerkezeteknél a nem elég conserváló képességgel bíró mázolatok és így egy csekély ártóbb-let tekintetbe nem jöhet. Fontos ezeken kívül, hogy a Bessemer-festék teljesen mérge mentes, mely tulajdonságánál fogva istállóban is teljes nyugodtsággal alkalmazható. Hiszszük, miszerint ezen két gyártmányt b. olvasóinknak nyugodtan ajánlhatjuk. — Bővebb felvilágosítással a gyárosok bizonyára szívesen szolgálnak. 1568. I.

— Erdélyi kávé forrása a Fiumei Kávé-behozatali Társaság főtelepénél, Mátyáskirály-tér 12. (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fajú kávék mesés olcsó árban szereshetők be. Vidékre 5 kgos megrendeléseket bérmentve és vámmentesen foganatosítunk. Telefon! 1436.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felélés szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.
2 1/2, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő
kitűnő karban levő Shuttlewort és egyéb gyártmányu 1558
— gőzgarnitúrák —
jutányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

Értesítés.
Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“
részéről
Kolozs és több szomszédos megye területére
ingatlan jelzálog kölcsönök
„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.
Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőleg gyors és költséget kimélt eljárással szolgálatára legyek.
Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.
Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.
Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybelt — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy »szaladó ügynököknek«, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem tűni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt veszítő és minden esetben akár eredményes- akár nem teljesen költséges.
Teljes tisztelettel 1243
Erdélyi erdő-faanyag és bányaugyóknőség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resicza mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.
Páncélcél-kormánylemezek.
Magasított acél-ekefej. 1457
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.
Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria“ Budapest.

Tiszta acélanyag s a j á t hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.
Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyujt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, föltulmulja meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Tea-vajat

minden mennyiségben átveszek előzetes fizetés, vagy utánvét mellett.

Évi zárlatnál hajlandó vagyok készpénz-előleget adni. Ládát, pergament-papírt én adok.

Szíves ajánlatok:

„Vajkivitel“

BUDAPEST., Baros-tér 4. kéretnek.

1599. I.

TIZ darab
15 hónapos
fehér

mangalica-tenyészkán

(Radnóthi-uradalmi kocák és Wertheimstein-féle kanok utódai)

Báró Petrichevich Horváth Arthur
küküllő-széplaki gazdaságában

eladók
darabonként 120—140 korona
közötti árban.

1597

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztralis holdon fekvő faiskolánk Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz-cserjék, sétatér, magános fák. 1852

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Trodalmi Megjelent
jelentés! KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA
Rönyv-, mű- és zeneműnagykereskedésében

az 1905. évre szóló

Hasznos Könyvnaptár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felöleli a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnaptárban előforduló műveket

csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjtalanul és bérmentve segédkönyvet mindenkinek küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmú könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket.

Üzégünk, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálni, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett beszerzhesse.

Tessék kérni az 1905. évi Hasznos Könyvnaptárt díjtalanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

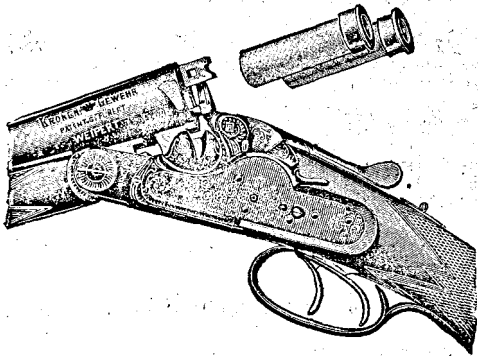

Kunossy, Szilágyi és Társa

• Rönyv-, mű- és zenemű-
nagykereskedés és kiadóvállalat

Budapest, Ujvilág-utca 16.

Korona-fegyver Fükert saját szabadalmazott závarzatával.

Szabadalmazva Magyarország-Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angliában.

A Fükert saját szabadalmazott závarzatával ellátott korona-fegyver a jelenkor legjobb és legkiváló vadászfegyvere.

E tény tudoklására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a korona-fegyver závarzata nem csupán az ismert 3-, 4- és 5-szörös retesz, illetve harántesapeszeg-závarzathoz áll, hanem a csövek az eddigi szabad oldalakon is — melyek a tüzelésnél, különösen gyérfüstű lőpor alkalmazása mellett, nagy

gáznyomásnak vannak kitéve — be vannak foglalva s mintegy beágyazva fekszenek a csókamrát szilárdan körülölelő oldalpofákban.

A csövön alkalmazott toldalékok a pofák megfelelő részeibe kapaszkodnak és így megakadályozzák azok lecsuszását a baskulról. E két külön závarzat szilárdsága oly nagy, hogy az eddig használt závarzatokat messze felülmúlja s ezért zárótökéletességük oly kiváló, hogy jobb és előnyösebb már nem is képzelhető.

A korona-fegyvernél a töltés és tüzelés a lehető legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a závarzat egyszerű nyitása által mindkét ütőszeg magától megfeszül és egyben biztosítottatik s a kilőtt töltények hüvelyének kivetése is önműködőleg történik.

A korona-fegyver závarzatán kívül két kis kakas van, miről nemcsak könnyen felismerhető, hogy a két cső közül melyik van kiürülve, de tetszés szerint meg is feszíthető, vagy feszíteníthető az ütőszeg. — A koronafegyver löszabatossága egészen kiváló, elsőrendű. — A korona-fegyver szállítatik ugyis, mint egy-, két- és háromcsövű puskák. Részletes árjegyzéket ezekről, valamint minden más vadászfegyverről és felszerelésről kívánatra bérmentve küld:

G. Fükert, Weipert, Erzgebirge, Csehország.

Kitüntetve ő cs. és ap. kir. felsége, Ausztria császára és Magyarország királya valamint a szász és szerb király ő felségei által. — 36 érem. 1591

Sárga János, Kolozsvárt

ékszerész, mű-ötvs, egyházi szerek műintézete.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát arany-, ezüst nemükben, drágakő-ékszerekben, valamint Angol, Francia és Berndorf különlegességeiben.

Kitünően berendezett műtermében készít ezüst-nemüket, ékszereket, valamint magyar disz-ékszer és egyházi felszereléseket. 1416

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utóban, még néhány jó fokváltó házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. o. 11—1-ig és d. u. 4—6-ig az E. G. E. titkári irodájában Kolozsvárt, Petőfi u. 7. sz. I. o. balra.

1596

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. Váci-körút 59.

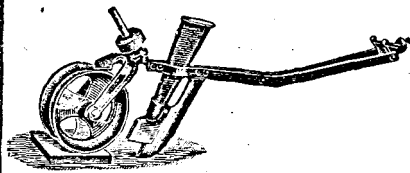
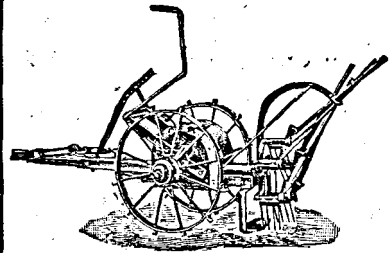
— Szabadalmazott —

BURGONYAKIEMELŐ

— GÉPEKET, —

Legujabb **RÁKÓCZI-DRILL**

Vetőgépeket, Mútrágyaszórókat és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít szolid kivitelben kedvező ár- és fizetési feltételek mellett. — Árjegyzék és prospektus ingyen. 1449

Legteljesebb Magyar Levelező.

Levélminták, beadványok, folyamodványok, kérvények, családi, kereskedelmi és más levelek helyes szerkesztésére.

Szerkesztette: **KNORR ALAJOS** ny. kir. táblabíró.

Harmadik javított és bővített kiadás.

Ára füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fill.

ÖNÜGYVÉD vagyis gyakorlati útmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok a beadványok szerkesztésére, a legujabb törvények alapján, 378 irománpéldával felvilágosítva bírák, ügyvédek, jegyzők és felek használatára, irta:**KNORR ALAJOS**

köz- és váltóügyvéd, III. oszt. vaskoronarend lovagja, ny. kir. ítélőtáblai bíró. 1450. II.

Hatodik egészen átdolgozott kiadás.

VI. egészen átdolgozott kiadás, a legujabban szentesített törvényekhez alkalmazva. Ára füzve 10 kor., bekötve 12 kor.

Ifj. **NAGEL OTTÓ** könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Múzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában.)

BENZINMOTOROK, GŐZCÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél**Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám**

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: **WESSEL LEÓ** Kolozsvár, New-York-szálloda.**BÜKKFA-SZÉN**

wagonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Rettegi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr erdélyrészi erdészeténél**Kecsed, u p. Nagy-Iklód.**

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni. Szállítunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Törlesztő kölcsönök.**Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank**

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as évfolyam.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mútrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:**Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál**Központi Irodája: **BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám**, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Trágyagypsz!

Mint az összes Erdélyi Gypszgyárak központi irodája, ajánlunk

kitünő erdélyi trágyagypszet!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az ERDÉLYI TRÁGYAGYPSZ amely különös sikerrel alkalmazható istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és a pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlással bármely vasuti állomásra készséggel szolgál a 1590

Magyar Gypszkereskedelmi

Részvénytársaság,

BUDAPEST,

V., kerület, Dorottya-uteza 9. szám.

Url Rezső

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Bérkocsis-uteza 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

1534.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhethők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

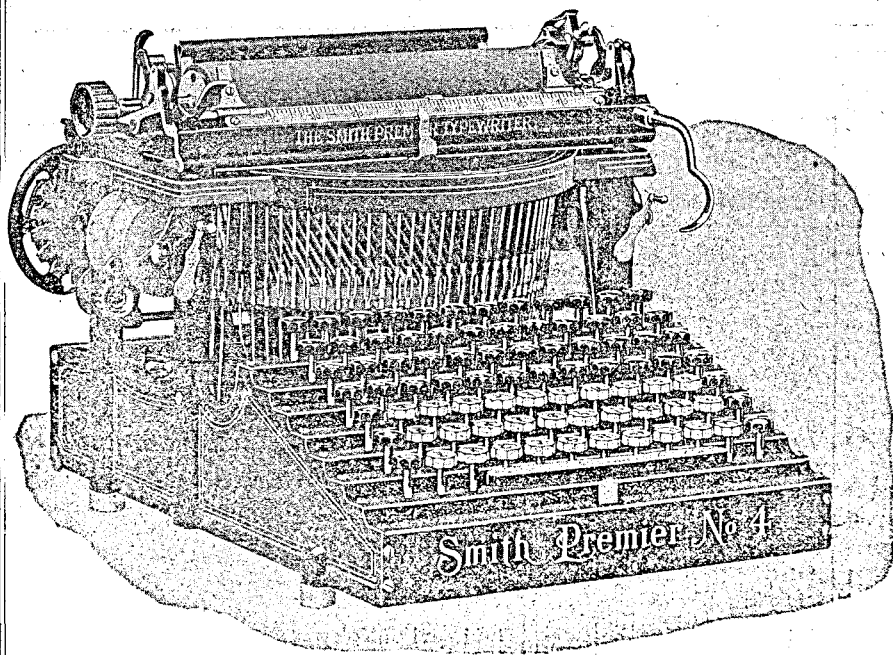
BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

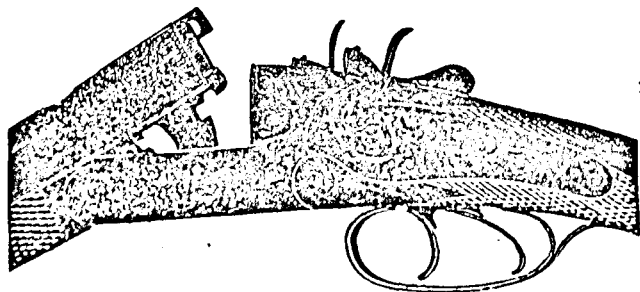
Központ:

Budapest, Andrassy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közül versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prileos) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármely rendszerű vadász- és célzó-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus sorét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelzés magyar!

Levelzés magyar

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,™
 Budapest, Váci-körút 63.
 Által a legújabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, íbhere-cséplők,
 tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
 szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
 kapálók, szecs-kavágók, répavágók, kukorica-
 morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
 acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
 egyéb gazdasági gépek.

1242

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
 BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
 Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
 Benzín- és petroleum-motorok és locomobilok, szivó-gáz-motortelepek
 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
 gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

RÖCK ISTVÁN gépgyára
 BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:
 Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
 Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
 gépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
 Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
 gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
 Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
 Hűtőtelepek és jéggyárak.
 Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
 gyárak és kékfestő-gyárak részére.
 Hidraulikus sajtók különböző nagyságban.
 Borsajtók és szőlőzúzó.

1475

„PEF” (Porcellán-Email-Festék) falakon és fán
 porcellánszerű, mosható mázolatot ad.
 Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.
Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.
 Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajt készí-
 tési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák,
 fürdőszobák, klozetek satöbbi részére felette célszerű.

BESSEMER-FESTÉK (védjegy ülő)
 legtartósabb rozsdá elleni mázo-
 lat, mindennemű vasszerkezetek,
 vas és hullámbádogtetők, tartók, istálló vasgerendák, keríté-
 sek, vaskapuk, vasablakok, gépek, locomobilok stb. részére.
 Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa, festékgyár
 BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.
 1568. I.

GANZ és TÁRSA
 vasöntő és gépgyár részvénytársaság
 • LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •
 Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:
 Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
 bontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő
 gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
 vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákvonókat-, deta-
 cheurök- és egész malomberendezéseket.
 Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
 electromos hajtással.
 Elektromos világítási és erőátviteli telepe-
 ket. Mindennemű kéregöntvényt.
 Bányai rendszerű benzín és petroleum móto-
 rokat és locomobilokat.
 Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
 éremmel kitüntetve. 1485

A legjobb minőségű
 — juta- és len —
ZSÁK,
 vízhatlan kazal-, gép-
 és szekér-
PONYVA
 bármily méretben a
 legolcsóbb gyári árban
 kapható 1451

FISCHER J.
 ponyva- és zsákáru-
 házában BUDAPEST,
 V., Nádor-u. 31—33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK
 a hordás és cséplés ide-
 nyére mérsékelt kölcsön-
 díj mellett. — Sodrott
 szőlőkötöző-fonalak,
 sokkal jobb a raffiánál.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
 Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapít- ványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
	Összesen:	2.333.676.11 K.

1901. évi fölösleg 90.349.— K
 1902. " " " " " 59.782.36 "
 1903. " " " " " 109.331.73 "
 1904. " " " " " 72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.
 Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-
 arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
 ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
 Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
 zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
 biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
 a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
 részesülnek.
 Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
 vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
 felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018 **az igazgatóság.**